

Gewapend tegen het
duister

Gewapend tegen het duister

Paul van Dukenburg

Schrijver: Paul van Dukenburg
Coverontwerp: Paul van Dukenburg
Foto auteur: Michiel Fischer
ISBN: 9789464922394
NUR: 305
© 2023 Paul van Dukenburg

*Er valt sneeuw
Al jarenlang
In het park
Op de straat
Een oude man
Een oude jas
Meer ben ik niet*

Frank Boeijen, De prijs

Enkele woorden vooraf

Wie mijn vorige boek gelezen heeft, verwacht nu misschien het vervolg daarop in handen te hebben. Mijn vorige boek was een autobiografie, maar dat was eens en nooit meer. Het was bevrijdend het te schrijven, het deed me goed, het was een verhaal waarvan ik vond dat het verteld moest worden. Maar het was ook een verhaal dat wat mij betreft nu volledig is afgesloten. Vanaf nu zijn al mijn boeken gewoon gebaseerd op fantasie, zoals bij de meeste schrijvers. Terwijl ik dit typ weet ik nog niet hoe het vanaf hier verder gaat.

Wel heb ik al flarden van een verhaal in mijn hoofd, rond een thema dat iedereen wel bekend voor zal komen. Want wie kent het niet? Het gevoel dat de wereld om je heen opeens anders is, dat de mensen om je heen vreemden zijn geworden. Je loopt rond als in een droom, maar wat of wie is echt? Die vreemde wereld, met die mensen die zo wonderlijk overkomen? Of ben jij misschien degene die daar niet in thuis hoort?

Natuurlijk weet je heel goed dat dat gevoel vanzelf weer overgaat. Soms duurt het een paar tellen, zelden langer dan een uur. Daarna lijkt alles weer vertrouwd, je voelt je weer helemaal jezelf. Je herkent de mensen weer, je weet weer dat jij net zo bent als zij.

Maar wat als het niet meer over gaat? Wat als de wereld echt veranderd is? Wat als je een vreemde bent en blijft, te midden van de menselijke schimmen die je niet langer herkent? Zul je dan tussen die schimmen anderen vinden, mensen die gewoon zijn gebleven, mensen zoals jijzelf? En welke werkelijkheid is dan nog de ware? Die van de schimmen of die van jouw kleine groepje?

De groep in dit verhaal is klein, ze ontdekken al snel dat ze een gemeenschappelijk verleden hebben. Een onprettig verleden, vol duistere gaten in de herinnering. Toch is het fijn te weten dat er iets is dat ze bindt, hoe duister ook. Het is fijn te weten dat ze niet alleen zijn. Samen onderzoeken zij de raadsels van vroeger, de raadsels van nu. Zodat ze niet aan de toekomst hoeven te denken.

Samen dwalen zij door de werkelijkheid. Tot grote hilariteit van de mensen die ze onderweg tegenkomen. Meer kan ik er nu niet over vertellen, het verhaal gaat immers al beginnen.

De accountmanager *(24 april 2018)*

Achteraf kan hij zichzelf niks verwijten, echt niet. Of maakt hij dat zichzelf maar wijs?

Hij draait de kraan open. Terwijl hij zijn handen wast probeert Tommy alles nog eens terug te halen. Het was zonnig geweest die ochtend. De eerste echte lentedag. Buiten had hij kinderen naar school zien lopen, enkele fietsers waren op weg naar hun werk. Hij herinnerde zich dat een van de fietsers een broodtrommel onder zijn snelbinders had gehad. Hij had zich haastig aangekleed en zich een klein beetje zorgen gemaakt over een presentatie die hij zou geven. Hij had zich er nauwelijks op voorbereid. Verder was het alsof er niks aan de hand was geweest. Er leek ook niks aan de hand.

Maar had hij aan die kinderen echt niks gezien? Of aan die fietsers? Hij herinnerde zich opeens weer hoe een van die fietsers hem in het voorbijgaan recht in de ogen had aangekeken. Tijdens het fietsen was er opeens een strakke blik opzij geweest. Terwijl de fietser onverstoord rechtdoor bleef fietsen. Twee levenloze ogen keken hem kort recht in de ogen. Het had hooguit een seconde geduurd. Als het niet zo ongewoon was geweest had hij het niet eens opgemerkt, zelfs niet onbewust. De kinderen hadden ook anders bewogen, beseft hij nu. Als je niet op de details lette, leken het hele gewone kinderen. Gewone kinderen van vlees en bloed. Net als vroeger. Eigenlijk zijn kinderen nog steeds van vlees en bloed. Erg veel bloed zelfs, al zijn zijn handen nu gelukkig weer schoon. Nu kan hij weer naar buiten zonder op te vallen. De dolk bergt hij weg in zijn jas, uit het zicht. Hij zal nooit meer van huis gaan om een presentatie te geven. Hij zal nooit meer van huis gaan zonder zijn mes.

De rechercheur met pensioen *(24 april 2018)*

Het is een mooie zonnige dag, heel geschikt voor een korte wandeling door het park. Misschien zal hij ergens onderweg op een bankje gaan zitten, bijvoorbeeld bij het speeltuintje. Als alle bankjes tenminste niet bezet zijn door jonge ouders die hun kroost in de gaten houden. Zelf hadden hij en Anna, zijn onlangs overleden vrouw, nooit het geluk gehad kinderen groot te zien worden. Gaandeweg was de kinderwens wel tot rust gekomen, al gaf het hem nog wel veel plezier om rustig te kijken naar de spelende kinderen. Om te zien hoe de toekomstige ouders af en toe te hulp schieten, bij een kleine ruzie of een te hoge glijbaan.

In de eerste jaren na zijn pensioen zat hij daar vaak samen met zijn vrouw. Te kletsen, te kijken naar de kinderen en hun ouders. Anna, zij is het gemis dat, anders dan de kinderloosheid, nog steeds pijn blijft doen. Even kijkt hij opzij naar de struiken vol bloeiende rododendrons, zodat andere wandelaars zijn vochtige ogen niet op zullen merken.

Hij wankelt van de klap, blijft ternauwernood staan. Hij kijkt recht in de ogen van de puberjongen die hem zojuist bijna omver had gelopen. De jongen kijkt angstig, schrikachtig. Niet vanwege de klap, maar vanwege iets achter hem, iets uit de richting van het speeltuintje. De jongen zegt gehaast sorry en rent snel verder. Terwijl hij de rennende jongen nakijkt, ziet hij dat het een volwassen man is, geen puber. De man was hem heel bekend voorgekomen. Niet als man, maar als puber, vandaar zijn verwarring. Het leek iemand uit het verleden. Maar hij heeft in zijn leven zoveel mensen gezien, mensen zien hoort er nu eenmaal bij, als rechercheur. Al is hij nu gewoon burger. Met pensioen immers.

Op de hoek stopt de jongeman even en kijkt nog eenmaal achterom, hij kijkt hem recht in het gezicht, dan is hij weg, de hoek om. Ergens van binnen schiet een herinnering wakker, maar valt direct weer in slaap zodra hij deze verder probeert te verkennen. Hij haalt zijn schouders op en loopt verder, richting de speeltuin, de hoek om.

Daar ziet hij een vrouw op een bankje die met een blijde lach over haar tijdschrift richting de speeltuin kijkt. Echt een moeder met

spelende kinderen, dat kan bijna niet missen. Hij kijkt in dezelfde richting, hij ziet daar enkele kinderen spelen. Een van de kinderen ligt bewegingsloos op de grond.

Het meisje blijft doodstil liggen, licht bezorgd loopt hij dichterbij, ze kan niet ouder zijn dan vier jaar. Anders had ze nu immers op school gezeten. Dan ziet hij dat ze bloedt, overal is bloed. Ook ziet hij hoe een jongetje uitbundig met een mes loopt te zwaaien. Het lijkt geen speelgoed. Zeker niet als hij ziet hoe het jongetje zijn eigen armpje raakt, waar het bloed uitspuit. Het jongetje lijkt het niet op te merken en blijft met het mes zwaaien. Hij weet de arm van het jongetje op tijd te pakken. Bijna op tijd, ziet hij nu, het beentje van een ander jongetje ligt nu ook open, het bloed gutst eruit. Maar hij heeft het mes te pakken. Daar staat hij, met het bloedende mes in zijn handen. Vanaf een schommel kijkt een meisje hem vrolijk aan, ze begint hard te lachen. Jarenlange training is niet tegen deze wonderlijke situatie opgewassen. Of misschien is hij daarvoor al te lang met pensioen. Verward kijkt hij richting de bankjes, hopend op reactie van een van de toekijkende ouders. Hij ontmoet de ogen van een vader, maar die pakt op hetzelfde moment zijn mobiele telefoon en zo te zien niet om 112 te bellen. Er klinken piepjes als van een spelletje. Een bankje verder knikt de moeder van boven haar tijdschrift hem vriendelijk lachend toe. Intussen spelen de kinderen gewoon verder, ook de bloedende jongetjes. Ze lachen allemaal vrolijk, behalve het meisje op de grond. Ze heeft al die tijd niet bewogen. Hij buigt over haar heen en voelt aan haar hals. Er is geen hartslag. Hoe voelt in zijn zak, maar vindt daar geen mobiel, die heeft hij vermoedelijk thuis op tafel laten liggen. Hij roept luidkeels.

"Snel, iemand, bel 112!"

Er volgt geen enkel reactie, behalve dat een van de vaders in lachen uitbarst. De moeder is intussen weer verdiept in haar tijdschrift. Dan ziet hij hoe iets verder weg een agent langzaam in de richting van de speeltuin wandelt. Hij staat op, wil naar de agent toe rennen. Direct is er een heftige steek in zijn knie en beseft hij dat hij de jongste niet meer is. Desondanks wandelt hij in een stevig tempo op de agent af en begint direct de situatie uit te leggen.

"Een van de kinderen daar is zojuist overleden, twee anderen zijn gewond, ze zaten met een groot mes te spelen!"

"Tja, met zulk zonnig weer zijn kinderen soms iets uitbundiger dan normaal, dat is elk jaar hetzelfde liedje, als de lente eindelijk doorbreekt."

"Agent, u begrijpt het niet, er is een kind overleden, er is een kind dood!"

"Zo zijn kinderen soms. Dan roepen ze, pief paf, jij bent dood. Daarna blijft de ander op de grond liggen en staat even later weer op. Cowboytje en indiaantje, zoals ik dat vroeger als kind ook vaak heb gespeeld. Dat is heel gewoon, ik heb daar zelf trouwens hele goede herinneringen aan."

Vermoeid beseft hij dat hij het mes nog in zijn hand heeft.

"Kijk dan, dit is het mes!"

"Oh, zeg dat dan gelijk! U was blijkbaar zelf met het mes aan het spelen, kijkt u daar dan wel een beetje mee uit?"

Verbijsterd kijkt hij de agent aan, hij weet niks meer te zeggen.

De agent is nog niet uitgesproken.

"Mijnheer, u neemt een ambtenaar in functie in het ootje! Eigenlijk zou ik daarvoor een proces-verbaal kunnen schrijven, als ik er zelf niet zo enorm hard om moest lachen!"

Terwijl de lach steeds hysterischer wordt ontwaakt hij uit zijn trance. Snel loopt hij verder, weg van de schaterende agent, weg van hier. Dan herinnert hij zich de puber. Of eigenlijk de volwassen man. Hij herinnert zich de schrik in die jonge ogen. De schrik van iemand die hetzelfde tafereel had aangetroffen. De schrik van iemand die nog in staat is de werkelijkheid te zien zoals hij is.

Andere mensen lijken opeens heel anders, vervreemd van de werkelijkheid, gelukkig was hij niet de enige dat het had opgemerkt. Zonder die ruwe botsing zou hij misschien gedacht hebben dat hijzelf degene was waarmee iets mis was. Hij heeft geen idee waar hij deze jongen, deze man nog zou kunnen vinden.

Hij plukt de bloem van een rododendron, legt deze uit het zicht achter een muurtje bij de ingang van het park.

Dan loopt hij verder, het park uit, de Noorderparkstraat in, in de richting van het politiestation. Lang geleden kwam hij daar dagelijks, toen hij er nog werkte immers. Ze kennen hem daar nog wel. Zij zullen naar hem luisteren, net als vroeger. Dat kan bijna niet anders.

Misschien dat Adeline daar nog de scepter zwaait, haar legendarisch gebrek aan humor is precies wat hij nu nodig heeft.

De dichteres *(14 april 2001)*

Straks is ze weer moeder, dan reageert ze weer adequaat op haar kind, dan doet ze heel verstandig de dingen die nodig zijn. Maar nu heeft ze even pauze, nu mag er een moment van inspiratie zijn. Op het bankje staren haar ogen over de bladzijde, het is een warme, kalmerende brij van letters. Ze had op de pagina een woord herkent, het had heel zachtjes een gedicht in gang gezet.

Die ene kleine stap
Over de drempel van geluk
Daar waar angsten woorden worden
Woorden die behalve het scherpe licht
Ook het duister doen verdwijnen

Ze beseft direct dat het veel te zweverig klinkt, ze zal deze zinnen niet onthouden, ze zal ze niet opschrijven. Toch is het fijn om weer even op de woorden weg te zweven, om weer even dichteres te zijn.

Maar nu wordt het hoog tijd de bladzijde om te slaan, het is immers maar een damesblad. Een normaal blad voor een moeder om te lezen. Maar als ze te lang over een pagina doet kan dat de mensen om haar heen opvallen. Gedecideerd slaat ze de bladzijde om. Gedecideerd, maar ook kalm, zoals een moeder dat zou doen. Nu kijkt ze over haar tijdschrift, naar Tommy, dat heerlijke joch die alles doet vergeten. Niet het vergeten zoals haar gedichten dat doen, dat is immers maar voor even. Maar Tommy is voor altijd, hij is echt een nieuw begin. Hij is als een bladzijde die is omgeslagen, er is een nieuw verhaal, een nieuwe jeugd, het verleden is vergeten. Ook al blijven de beelden, Tommy helpt de beelden verzachten. Vroeger was het erger. Dus valt het nu wel mee.

Ze schrikt op als ze ziet hoe Tommy enthousiast loopt te zwaaien met wat hij in zijn hand heeft. Gelukkig weet ze zichzelf direct te kalmeren, ze ziet de werkelijkheid nu weer zoals hij is. Het is immers gewoon een ballonzwaard. Dat wist ze natuurlijk wel. Zojuist gemaakt door een clown iets verderop in het park, er was een korte voorstelling geweest, voor de kleintjes. Ze had er zelf ook om gelachen.